

Sayın Başkan,

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Değerli Meclis Başkanı, Yönetim Kurulu Başkanı,

Eximbank'ın Eski Genel Müdürü,

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Değerli Meclis Üyeleri,

Meclisimizin Değerli Üyeleri,

Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,

Değerli Misafirler ve

Kıymetli Medya Mensupları,

Şubat ayı meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce; hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu ay toplantımıza Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Sayın Salih Esen ve Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ender Yorgancılar ile beraberlerindeki kıymetli yönetim kurulu ve meclis üyelerinden oluşan heyet katılıyor. Ülkemize değerli sanayiciler kazandırmış, ekonomi, üretim ve iş hayatımızın gelişmesinde geçmişten bugüne öncü roller üstlenmiş Ege'nin güzide şehri İzmir'den gelen değerli misafirlerimiz hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Bu ay, dünya ve Türkiye'deki ekonomik gelişmeleri kıymetli bir ekonomist konuğumuzla birlikte ele alacağız. Odamız Danışmanı Sayın Doktor Can Fuat Gürlesel, "Yeni Yılda Ekonomiye ve

Sanayimize Bir Bakış; Görünüm, Riskler, Fırsatlar ve Kurumsal İşbirliğinin Önemi” konulu bu ayki meclis toplantımıza katılarak bizleri mutlu ettiniz. Katılımınız için size de teşekkür ediyorum, hoş geldiniz.

Sayın Başkanlar, Değerli Misafirler ve Meclisimizin Kıymetli Üyeleri,

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi sizlerle paylaşmadan önce birkaç konuya değinmek istiyorum.

Önce değerli bir sanayicimizi kaybetmenin üzüntüsünü paylaşmak istiyorum. Meclisimizin eski üyelerinden Sayın Turhan Alankaya’yı geçtiğimiz günlerde kaybettik. Kendisine Allah’tan rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

İslam dünyasında Receb Ayı ile başlayıp Ramazan Ayı’nın sonuna kadar geçen üç aylık süre oldukça kutsal kabul ediliyor. Regaib, Miraç ve Berat Kandilleri ile Kadir Gecesi’ni içinde bulunduran üç aylar dün başladı. Yarın ise yılın ilk kandili olan Regaib Kandili’ni idrak edeceğiz. Tüm İslam dünyasının üç ayları ve kandili mübarek olsun.

Hayatlarımıza, sevgisi, düşüncesi ve emeğiyle, değer katan bütün kadınların yaklaşmakta olan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü de şimdiden en içten dileklerle kutluyorum.

Sayın Başkanlar, Değerli Misafirler ve Meclisimizin Kıymetli Üyeleri,

Yeni yılda dünya ve ülkemizdeki bazı ekonomik gelişmelere, risk ve fırsatlara değinecek olursam, önce dünyadaki gelişmelerden başlamak istiyorum. Bildiğiniz gibi 2019, ABD-Çin arasındaki ticaret savaşı ve Brexit belirsizliği nedeniyle küresel ekonomide son on yılın en zayıf büyümesinin gerçekleştiği yıl oldu. 2020'nin başında ise kısmi ticaret anlaşmasının sağlanması ve Brexit'te yasal sürecin başlaması, belirsizlik havasının büyük ölçüde dağılmasını ve küresel piyasalarda iyimser bir hava esmesini sağladı.

Ne var ki yıl başından bu yana özellikle İran, Suriye ve Libya odaklı jeopolitik gerilimlerin artması bu olumlu havayı gölgeledi. Hemen ardından da Çin'de ortaya çıkan ve kısa sürede dünyanın dört bir yanına yayılan Koronavirüs salgını dünyayı yeni bir bilinmezliğe sürüklüyor. Virüsün yarattığı sağlık sorunu ve insani boyut oldukça endişe verici. Henüz salgının ne kadar süreceği ve yayılacağı bilinmediği için küresel ekonomiye olası etkilerini tahmin etmek de oldukça zor. Fakat virüsün global ekonomiyi yıpratacağı net görülüyor. Kısacası, Koronavirüs çok boyutlu bir tehdit.

JP Morgan tarafından yapılan tahminlere göre, Çin'de 2019 ilk çeyreğinde yüzde 6,4 olan büyümenin Koronavirüs salgını nedeniyle yılın ilk çeyreğinde yüzde 4,9'a düşmesi tahmin ediliyor. Yine S&P tarafından yapılan tahminler de Çin'de büyümenin 2020'de 1 puan olumsuz etkileneceği yönünde.

Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi ve küresel ticaretin en önemli oyuncusu olan Çin'deki bu salgın, tedarik zincirleri, e-ticaret, ulaşım ve turizm kanallarıyla tüm ekonomik sistemi etkileyebilecek boyutta. Şu anki tahminler salgının küresel büyümeye maliyetinin 0,2 puan olabileceğini işaret ediyor.

Virüs örneğinin de gösterdiği gibi, son zamanlarda küresel ekonomi; jeopolitik gelişmeler, dış politika, doğa olayları, sağlık gibi ekonomi dışı faktörlerden daha fazla etkilenir hale geldi. Bu da, kamu ve özel sektör açısından öngörü yapmayı maalesef zorlaştırırken, başta para politikaları olmak üzere ekonomi politikalarının hareket alanını sınırlıyor. Özellikle Koronavirüs salgınının ekonomik etkilerinin netleşmesi halinde, politika yapıcılar üzerinde önlem alma baskısının artabilecek olması durumu daha da karmaşık hale getiriyor.

Diğer taraftan düşük büyüme oranları ve bozulan beklentiler, küresel eşitsizlikler, gelir adaletsizliği, ayrımcılık, dışlanmışlık hissi ve benzeri dinamikler, toplumların geleceğe güvenini olumsuz etkilerken, aynı zamanda küresel ekonomik politikalar anlamında bir yön bulma sorununa da işaret ediyor.

Dünyadaki ana eğilimleri kısaca bu şekilde ele aldıktan sonra Türkiye'ye dönmek istiyorum: Zor bir yıl olarak hafızalarımıza kazınan 2019'un ardından ekonomik aktivitede bir toparlanma sürecinin içerisindeyiz. Faizlerdeki düşüşün etkisiyle hareketlenen iç talep, büyümenin lokomotifini olmayı

sürdürürken, öncü göstergelerdeki iyileşmeler de olumlu görünümü destekliyor.

Sanayi sektörünün en önemli göstergesi olan İstanbul Sanayi Odası İmalat PMI endeksi Ocak ayındaki 51,3 değeri ile 22 ay aradan sonra tekrar pozitif bölgeye geçti. Yine İSO Türkiye İhracat İklimi Endeksi de 51,1'lik değeriyle son beş ayın en güçlü iyileşmesine işaret etti. Tüketici güveni maalesef henüz arzu ettiğimiz artışı gösterebilmiş olmasa da reel kesim güven endeksi ve sektörel güven endeksleri pozitif bir tablo çiziyor. Tabi burada başta dış konjonktür olmak üzere pek çok risk ve belirsizliğin güveni sınırladığını da gözden kaçırmamak gerekiyor.

Sayın Başkanlar, Değerli Misafirler ve Meclisimizin Kıymetli Üyeleri,

2019'un önemli kazanımlarından biri de, Türkiye'nin uzun yıllardan sonra cari fazla vermesiydi. Ancak bu durum kısa sürdü ve büyümenin canlanmasıyla birlikte, ekonomimiz yeniden cari açık verme eğilimine geri döndü.

Merkez Bankası verilerine göre, 2020'de 168 milyar dolarlık kısa vadeli borcun çevrilmesi gerekiyor. Bu rakama tahmini olarak 20 milyar dolarlık cari açığı eklediğimizde 188 milyar dolarlık bir finansman ihtiyacımız ortaya çıkıyor. Bu durum, küresel risk iştahındaki dalgalanmalara açık olmaya devam edeceğimiz anlamına geliyor. Bu noktada, finansal istikrarın 2020 yılında da hepimiz için önemini korumakta olduğunu bilmem söylememe gerek var mı?

Daha önce de pek çok defa ifade ettiğimiz gibi Türkiye'nin sürdürülebilir ve nitelikli büyümeye ihtiyacı var. Bu da yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin yanı sıra yatırım ortamının iyileştirilmesinden geçiyor. Bugün bulunduğumuz noktada yatırımlar konusunda hafif bir kıpırdanma söz konusu. Ancak kalıcı bir canlanma için belirsizliklerin azaltılması, güven ve istikrarın kalıcı hale getirilmesi ve yatırım ortamının hızla iyileştirilmesi hala önemini koruyor.

Burada yatırım ortamının iyileştirilmesi adına son dönemde atılan bazı adımlara dikkat çekmek istiyorum. Hazine ve Maliye Bakanımız tarafından açıklanan İVME finansman paketinin yeni modeli, üretim ve ihracatı desteklemek açısından oldukça önemlidir.

Yine reel sektör ile finans sektörü arasındaki stresi azaltacak önemli bir adım da, bankalar tarafından sunulan ürün ve hizmetler karşılığında müşterilerden alınan ücret, komisyon ve masraflarda önemli bir sadeleşmeye gidilmesidir. İşlem maliyetlerinin karşılaştırılabilir hale getirilmesi, daha makul bir seviyeye çekilmesi ve şirketlerimizin bankalarla yaşadığı sorunların hafifletilmesi açısından bu önlemi memnuniyetle karşılıyoruz.

Son olarak bir konuya daha değinmek istiyorum. Biraz önce de belirttiğim gibi dünya koronavirüsün tehdidi altında. Bu durumun Türkiye ekonomisine olası etkileri de tartışılıyor. Yer yer Türkiye'nin bu gelişmeden olumlu etkileneceği ifade edilse de,

risklerini de görmezden gelmememiz gerekmekte. Örneğin, virüs nedeniyle tedarik zincirinde yaşanan aksaklıkların Çin’le sıkı bağları olan otomotiv, makine, kimya, plastik, demir çelik, elektrik ve elektronik gibi sektörlerimizin ara malı ve yatırım malı ithalatında sıkıntılar yaratabileceği açık.

Bütün bunların ötesinde pek çok insanın ölümüne sebep olan ve tüm dünyada önemli bir endişe havası yaratan bir salgını, kısa vadeli bir anlayışla avantaja çevirme yaklaşımını doğru bulmadığımızı da burada özellikle belirtmek istiyorum.

Sayın Başkanlar, Değerli Misafirler ve Meclisimizin Kıymetli Üyeleri,

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılın şekillenmesinde çok önemli bir kavram etkili rol oynuyor. İş dünyası, medya ve üniversiteler başta olmak üzere birçok çevrede tartışılmakta olan bu etkili kavram, işbirliğine dayalı “birlikte yaratmak” kavramıdır.

Sadece kendi menfaatine odaklanmak yerine, ortak bir hedef doğrultusunda yetenek ve kapasitelerini kullanabilen, birlikte yaratmak için paydaşlarıyla güçlerini birleştirebilen, katılımcı ve paylaşımcı bir anlayış yükselen değer haline geliyor.

Bu yükselen değerle birlikte, işbirliği kültürü de öne çıkıyor. Günümüzde ekonomik kalkınma ve başarı hedefleri, tekil çabalarla değil ancak birbirini tamamlayan iş birlikleri ile gerçekleşebilir. Bu ihtiyaçtan hareketle günümüz dünyasında işbirliğine dayanan bir çalışma anlayışı yükseliyor.

İşbirliğinin, tek seferlik bir stratejik tercihin adı olmaktan çıkıp, kişisel ve kurumsal bir değere dönüşmesi gerekiyor. Öyle ki herhangi bir önemli sorunu çözenin yolu, paydaşlar arasında sağlanacak diyalog, müzakere ve iş birliğinden geçiyor. İSO olarak böyle bir anlayışı sadece teorik olarak değil, pratik hayatta da bizatihi uygulamaya önem veriyoruz.

İstanbul Sanayi Odası ve Ege Bölgesi Sanayi Odası geçmişten gelen köklü bilgi ve tecrübeleriyle bütüncül bir vizyon eşliğinde, yeni çağın üretim anlayışını ortaya koyan bir anlayışla bu konuda birlikte adımlar atabilir. Bugün burada sergilemekte olduğumuz beraberliği bu açıdan çok anlamlı bulduğumuzu burada özellikle belirtmek istiyorum. Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı ile İstanbul Sanayi Odası Vakfı arasında uzun yıllardır devam etmekte olan işbirliği buna güzel bir örnektir.

Ne İstanbul ne de İzmir sadece kültür ve turizme odaklanması gereken şehirler olarak görülmemeli. Bu iki şehir sanayi ve üretim kültürünü bağrında korumalı ve geliştirmelidir.

Bugün en çok değer yaratan şehirler, ülkelerin rekabetine de yön veriyor. O halde, İSO ve Ege Bölgesi Sanayi Odası arasında sağlanacak sonuç odaklı ve sürdürülebilir işbirliği sadece İstanbul ve İzmir'in değil, Türkiye'nin de rekabet gücünü artıracaktır.

Nasıl, bir tek taş ile duvar örülemezse, bu çağda büyük başarı ve ilerlemeler işbirliği sağlanmadan olmuyor. İSO olarak İzmir'e, başarı yolunda "biz varız" diyorum. İki şehir ama tek bir yürek olmak hepimize güç ve değer katacaktır.

Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

2019 yılı faaliyet raporumuzu bugün sizlerle paylaştık. Oda olarak yoğun bir faaliyet sürecinden geçiyoruz. Şimdi bunlardan bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

İstanbul'da görev yapan yabancı temsilciliklerle ilişkilerimizi güçlendirmek ve işbirliği imkanlarımızı ele almak üzere 10 Şubat tarihinde Meclis Üyelerimiz ve İstanbul'da görevli başkonsolosların katılımı ile bir resepsiyon gerçekleştirdik. Farklı ülkelerden başkonsolos ve yabancı temsilcinin katıldığı etkinliğimiz oldukça verimli geçti.

Bildiğiniz gibi 2018 yılının sonunda yapılan kanun düzenlemesi ile plastik poşetler, madeni ve bitkisel yağlar, ambalajlar ve ambalajlı ürünler, elektrikli ve elektronik eşyalar, ilaç, pil-akümülatör ve lastik gibi ürünleri üretim veya ithalat yoluyla piyasaya sürenlerden kısa adı GEKAP olan geri kazanım katılım payı alınacak.

Konu ile ilgili kanun düzenlemesi yapılabir yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ancak bu ayın başında yayımlandı ve şirketlere beyanname vermeleri için çok kısa bir süre kaldı. Konuya ilişkin teknik detaylar hakkında üyelerimizi bilgilendirmek amacıyla geçtiğimiz hafta 19 Şubat'ta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkililerinin katılımı ile bir toplantı yaptık.

Toplantıya 400'ü aşkın firmamızın yoğun ilgi göstermesi ve gündeme getirilen teknik sorular, uygulamaya ilişkin belirsizliklerin giderilmesi ve sistemin iyi öğrenilmesi için ilave bir süreye ihtiyaç olduğunu gösterdi. İstanbul Sanayi Odası olarak Hazine ve Maliye Bakanlığımız ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız nezdinde girişimde bulunarak uygulamanın ertelenmesi talebinde bulunduk. Bu girişimlerimizin kısa sürede sonuçlanmasını arzu ediyoruz.

Meclisimizin yeni çalışma döneminde oluşturduğumuz meclis çalışma gruplarının verimli çalışmaları devam ediyor. Çalışma Grupları'nın yaptıkları faaliyetleri değerlendirmeye yönelik düzenlediğimiz toplantıyı geçtiğimiz günlerde Meclis Başkanlık Divanımız, Yönetim Kurulu Üyelerimiz ve Çalışma Grubu Başkanları ve Başkan Yardımcılarının katılımıyla gerçekleştirdik.

Geçtiğimiz yıl Eylül ayında İstanbul'da meydana gelen deprem, 24 Ocak'ta acı kayıplara yol açan Elazığ depremi ve geçtiğimiz hafta sonu İran'da meydana gelen ve Van ilimizde de kayıplara yol açan ve son günlerde Ege Bölgemizde yaşanan depremler, ülke olarak hiçbir zaman unutmamamız gereken deprem riski gerçeğini bir kez daha gözler önüne serdi.

Olası bir İstanbul depreminin, ülkemiz ekonomisi ve üretiminde büyük ağırlığa sahip İstanbul sanayisi için ciddi bir risk oluşturduğunu biliyoruz. Sanayimizin deprem riski çerçevesinde mevcut durumunu ve olası hasarların azaltılması için yapılması gerekenleri ele almak üzere 3 Mart 2020 Salı günü "Sanayimizin Depreme Duyarlılığı" başlığı ile düzenleyeceğimiz Meslek Komiteleri Ortak Toplantımıza katılımınızı bekliyoruz.

Geçtiğimiz Ocak ayında TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu’nu ağırladığımız meclis toplantısında, TOBB’u yakından tanımak amacıyla Meclis Üyelerimizin katılımıyla Ankara’ya bir ziyaret gerçekleştirmemiz gündeme gelmişti. Bu ziyaretimizi 19-20 Mart tarihlerinde düzenleyeceğiz. Seyahatin programını önümüzdeki günlerde sizlerle paylaşacağız.

Bu ay başlattığımız yeni bir hizmetimiz de Odamızda kurduğumuz “Gümrük Masası”. Bu hizmetimizle üyelerimizin gümrükle ilgili yaşadıkları sorunlara destek vermeyi hedefliyoruz.

İstanbul Sanayi Odası olarak, ilgiyle takip edilen “Ülke Günleri” etkinliklerine geçtiğimiz günlerde de devam ettik. Bu kapsamda 28 Ocak’ta Bangladeř, 25 Şubat’ta da Malezya ülke gününü gerçekleştirdik. Ülke günü etkinliklerimize Mart ayında Kenya ülke günü ile devam edeceğimizi bildirmek istiyorum.

Üniversite sanayi işbirliği alanındaki işbirliği yaptığımız üniversitelerden Bođaziçi Üniversitesi’nde öğrencilere yönelik bir ders programı başlattık. Her hafta sanayiden dijital dönüşüm uygulama örneklerini anlattığımız ders ile sanayimizin nitelikli insan kaynağını çekme anlamında da önemli bir adım atmış olduk.

Sayın Başkanlar, Çok Değerli Misafirlerimiz ve Kıymetli Sanayiciler,

Sözlerimi burada noktalarken, değerli konuklarımıza tekrar hoş geldiniz diyor; hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

